

แผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมสำหรับกลยุทธ์ระดับหน้าที่ตามรูปแบบ SPEED Model ของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดัน

ศุภาวดี สังขมาศ¹

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดัน ตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และเพื่อค้นหาผลของมิติความสำเร็จของแผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดัน เป็นการวิจัยแบบผสมระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้ประกอบการในวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดันทั้งหมดจำนวน 63 คน ในจังหวัดนครนายก ใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า แผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม ตามรูปแบบ SPEED Model จะดำเนินการกำหนดแผนปฏิบัติการ ประกอบด้วย (1) แผนปฏิบัติการไลฟ์สดขายสินค้า (2) การเขียนเรื่องราวของสินค้าผ่านสื่อออนไลน์ (3) การจัดอบรมมาตรฐานสินค้า OTOP (4) การจัดกิจกรรมตลาดนัดสินค้าชุมชน “เมืองมะดัน” และ (5) การออกแบบออกแบบตราสินค้า/บรรจุภัณฑ์ใหม่ ในส่วนมิติความสำเร็จของแผนปฏิบัติการ และ มิติด้านวัฒนธรรม คือ คนในชุมชนเกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อดออมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.24 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.96 มิติด้านจิตใจ คือ คนในชุมชนรู้สึกภูมิใจในการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นที่มีอยู่มาก่อนให้เกิดประโยชน์มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.17 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.90 มิติด้านสังคม คือ คนในชุมชนมีความเมตตา เอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.14 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.90 และ มิติด้านเศรษฐกิจ คือ ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายสินค้าในช่วงการทำกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.07 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.79

คำสำคัญ: แผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม; กลยุทธ์ระดับหน้าที่; ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน; SPEED Model
ประเภทบทความ: บทความวิจัย

การอ้างอิง:

ศุภาวดี สังขมาศ. (2566). แผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมสำหรับกลยุทธ์ระดับหน้าที่ตามรูปแบบ SPEED Model ของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดัน. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 13(1), 168-182.

¹ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

9 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10220, ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: khatawut@pnru.ac.th

Participatory Action Plans for Functional Level Strategies Based on SPEED Model of Madan Processing Community Enterprise Operator

Khatawut Sangkhamart¹

Abstract

This research article aims to formulate a participatory action plan for Madan processing community enterprise entrepreneurs. According to the participatory action research process and to explore the results of the success dimensions of the Participatory Action Plan of Madan Processing Community Enterprise Entrepreneurs. The research is mixed method research between qualitative research and survey research. The population in the research are Entrepreneurs in Madan Processing Community Enterprise totaling 63 people in Nakhon Nayok Province using interview and questionnaire forms for data analysis with content analysis and descriptive statistical analysis.

The results of the research reveal that: concluded that Participatory Action Plan According to the SPEED Model, an action plan will be established consisting of (1) A Live action plan for selling products (2) Writing product stories through online media (3) OTOP product standard training (4) Organizing flea market activities community products “Mueang Madan” and (5) brand design/new packaging. In the success dimension section of the action plan. The cultural dimension is that people in the community have a culture or an economical way of life. Savings have an average value of 4.24 with an SD of 0.96. The psychological dimension is that people in the community feel proud in bringing local objects to their benefit. The mean was 4.17 with an SD of 0.90. The social dimension is that people in the community are kind. The mean value of caring for each other was 4.14 with an SD of 0.90 and the economic dimension was that the community had more income from selling products during the activity according to the action plan. The mean was 4.07 with a SD of 0.79.

Keywords: Participatory Action Plan; Functional Strategy; Community Enterprise Entrepreneurs; SPEED Model

Type of Article: Research Article

Cite this article as:

Sangkhamart, K. (2023). Participatory action plans for functional level strategies based on SPEED model of Madan processing community enterprise operator. *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 13(1), 168-182.

¹ Faculty of management science, Phranakhon Rajabhat University
9 Changwattana Road, Bangkhen, Bangkok, 10220, Thailand
Corresponding Author Email: khatawut@pnru.ac.th

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกอบธุรกิจในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ต่างมุ่งแข่งขันเพื่อแย่งชิงลูกค้า ผู้ประกอบการที่สามารถแสวงหาลูกค้าเพิ่มมากขึ้น และสามารถสร้างลูกค้าให้มีความพึงพอใจได้ ก็จะมีลูกค้าติดตามซื้อสินค้าหรือใช้บริการ (Schiffman & Kanuk, 2007) ดังนั้นหลายธุรกิจจึงไม่สามารถที่จะดำเนินธุรกิจได้ในรูปแบบเดิมๆ ต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ธุรกิจสามารถอยู่รอดและแข่งขันได้ รวมไปถึงผู้ประกอบการชุมชนจำเป็นต้องมีการปรับกลยุทธ์ทางธุรกิจเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งตอบสนองกับสถานะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น ปัจจัยที่มีผลต่อการแข่งขันก็เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้ประกอบการและธุรกิจ ในการสร้างและรักษาความสามารถในการแข่งขัน (competitiveness) ให้คงอยู่เพื่อที่จะแข่งขันกับธุรกิจอื่นๆ ก็คือ การกำหนดกลยุทธ์ระดับธุรกิจเพื่อการแข่งขัน หากผู้ประกอบการไม่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการแข่งขัน อาจส่งผลให้ธุรกิจไม่สามารถแข่งขันในภาวะปัจจุบันได้ จึงเป็นความท้าทายที่ผู้ประกอบการทุกระดับจะต้องเรียนรู้และปรับตัวรองรับความเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจจะเป็นภัยคุกคามต่อธุรกิจ หรือแสวงหาโอกาสทางธุรกิจที่ท้าทาย และประกอบธุรกิจที่ยั่งยืนต่อไป

สำหรับกลยุทธ์ที่มองหาวิธีการว่าจะแข่งขันอย่างไร โดยมุ่งจะปรับปรุงฐานะการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้นภายในหน่วยธุรกิจเชิงกลยุทธ์ (Strategic Business Unit--SBU) เพื่อมุ่งการเพิ่มกำไรและขยายการเติบโตของธุรกิจให้มากขึ้น พร้อมทั้งระบุวิธีการที่ธุรกิจจำเป็นต้องดำเนินการในการแข่งขันกับธุรกิจอื่นๆ (Chandrachai, 2015) ก็คือกลยุทธ์ระดับธุรกิจโดยทั่วไปจะมีอยู่ 3 กลยุทธ์ คือ การเป็นผู้นำด้าน

ต้นทุนต่ำ (cost leadership) การสร้างความแตกต่าง (differentiation) และการจำกัดขอบเขตหรือการมุ่งเน้นหรือการรวมศูนย์ (focus strategy) (Porter, 1980) และ Sangkhamart (2019) สรุปผลจากงานวิจัยเรื่อง “A Model Development of Business Strategies for New of Entrepreneurs” ว่าส่วนรูปแบบกลยุทธ์ระดับธุรกิจ คือ ผู้ประกอบการต้องใช้ “ความเร็ว” ในการแข่งขันกับธุรกิจอื่น เพิ่มเติมในการประกอบธุรกิจจาก ทั้ง 3 รูปแบบที่ Porter (1980) ได้กำหนดไว้สำหรับคำว่าความเร็วนั้นจะใช้คำในภาษาอังกฤษว่า SPEED ซึ่งในผลวิจัยก็ระบุแยกย่อยคำนั้นออกเป็นกลยุทธ์ระดับหน้าที่ได้ 5 ประเด็น ประกอบด้วย (1) การสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ (S : Social Network) (2) การสร้างการรับรู้ให้กับสินค้า (P : Perception) (3) การทำให้ได้มากกว่าที่คิด (E : Extra) (4) การสร้างความตื่นเต้นให้กับสินค้า (E : Excitement) และ (5) การออกแบบธุรกิจให้เกิดประสิทธิภาพ (D : Design)

ทั้งนี้ การค้นหาแผนปฏิบัติสำหรับกลยุทธ์ให้กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ชุมชนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาการแข่งขันสามารถนำมากำหนดแผนปฏิบัติการที่ชัดเจนจนนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงตลอดจนเพื่อให้ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมนับเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากเพราะเป็นการผลักดันการทำงานให้เกิดการยอมรับแนวทางแผนงานและพร้อมที่นำแนวทางนั้นไปดำเนินการได้อย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและวิธีการปฏิบัติงานของชุมชนโดยมีชุมชนในจังหวัดนครนายก ได้รวมตัวกันจำนวน 9 ชุมชนของตำบลท่าทราย และตำบลบางอ้อ อำเภอเมือง เพื่อสร้าง “เมืองมะดัน” ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากมะดัน ซึ่งเป็นผลไม้พื้นถิ่นอีกประเภทที่ยังไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก และชุมชนมีความต้องการยกระดับความสามารถในการแข่งขันจากผลิตผลพื้นถิ่น คือ มะดัน ให้สามารถเป็น

ผลไม้ที่มีชื่อเสียงและสามารถแข่งขันกับธุรกิจอื่นๆ ได้ อีกชนิดของจังหวัดนครนายก

ดังนั้น การนำผลวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบ กลยุทธ์ระดับธุรกิจสำหรับผู้ประกอบการรุ่นใหม่มา สร้างผลประโยชน์ให้กับการเพิ่มความสามารถในการ ประกอบธุรกิจให้กับชุมชน “เมืองมะดัน” ให้สามารถ แข่งขันทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้าง ประโยชน์ให้ชุมชนในเชิงการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ชุมชนทั้งหมดจึงมีความต้องการแผนปฏิบัติการทางการ แข่งขันอย่างมีส่วนร่วมทางธุรกิจของตนเอง ร่วมกับ ผู้วิจัยเพื่อกำหนดการหาแผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม กับชุมชนที่สามารถปฏิบัติการได้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดันตาม กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

2. เพื่อกำหนดผลของมิติความสำเร็จของแผน ปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการวิสาหกิจ ชุมชนแปรรูปมะดัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ แนวคิดการจัดการ เชิงกลยุทธ์ รูปแบบกลยุทธ์เพื่อความเร็ว (SPEED model) แนวคิดการกำหนดแผนปฏิบัติการอย่างมี ส่วนร่วม และ มิติความสำเร็จมิติตามแนวคิดของ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเศรษฐกิจ ด้านจิตใจ ด้านสังคม และ ด้านวัฒนธรรม

2. ขอบเขตด้านประชากรและตัวอย่าง สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงสำรวจ คือ ผู้ประกอบการในวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดันทั้งหมด จำนวน 63 คน ประกอบด้วย ประธานกลุ่มจำนวน 1 คน และสมาชิกในกลุ่มๆ ละจำนวน 6 คน ในตำบลท่าทราย จำนวน 7 ชุมชน และตำบลบางอ้อ จำนวน 2 ชุมชน

3. ขอบเขตพื้นที่ เป็นการศึกษาในจังหวัด นครนายก

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา ระยะเวลาการดำเนินการ ทำงานวิจัย เดือนมิถุนายน 2562 ถึงเดือน พฤษภาคม 2563

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. สามารถวิเคราะห์และกำหนดแผนปฏิบัติการ ตามกลยุทธ์ระดับธุรกิจตามรูปแบบกลยุทธ์เพื่อ ความรวดเร็ว (SPEED model) ของวิสาหกิจชุมชนแปรรูป ผลิตรัณฑ์มะดันเพื่อให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน นำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

2. สามารถวิเคราะห์ความสำเร็จ ตามแนวคิด ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในมิติทั้ง 4 ด้าน ของวิสาหกิจ ชุมชนแปรรูปผลิตรัณฑ์มะดัน เพื่อให้ชุมชนตระหนัก ถึงความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับชุมชน

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการจัดการเชิงกลยุทธ์

กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์เป็น 3 ขั้นตอน ใหญ่ๆ ตามแนวคิดของ David (2007) ประกอบด้วย 3 กระบวนการ ดังนี้

1. การกำหนดกลยุทธ์ (strategies formulation) เป็นการดำเนินการเพื่อกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรและ ดำเนินการเลือกกลยุทธ์ที่มีความเหมาะสมต่อการนำไป ปฏิบัติ มีขั้นตอนในการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการให้ข้อมูล The Input Stage เป็นขั้นตอนที่สรุปและประเมินปัจจัยภายในว่า ปัจจัยใดบ้างที่เป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อนและปัจจัย ภายนอกใดบ้างที่เป็นโอกาสและอุปสรรค

- ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนการจับคู่ The Matching Stage เป็นขั้นตอน การจับคู่ระหว่างโอกาส กับ อุปสรรค จากสภาพแวดล้อมภายนอกและจุดแข็งหรือ จุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายในที่วิเคราะห์ได้จาก

ขั้นตอนการให้ข้อมูลซึ่งจะได้ทางเลือกกลยุทธ์ 4 แบบ จาก TOWS Matrix คือกลยุทธ์เชิงรุก SO กลยุทธ์แนวทางแก้ไข WO กลยุทธ์แนวทางตั้งรับ ST และกลยุทธ์ป้องกัน WT โดย TOWS Matrix จะช่วยให้องค์กรสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับองค์กรในแต่ละรูปแบบหรือสถานการณ์ได้ดี

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการตัดสินใจ (the decision stage) เป็นขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกทางเลือกกลยุทธ์ที่ได้จากขั้นตอนการจับคู่เพื่อตัดสินใจการนำกลยุทธ์ทางเลือกนั้นไปปฏิบัติ

2. การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (strategy implementation) หลังจากองค์กรมีการกำหนดกลยุทธ์แล้ว จะต้องมีการแปลแผนกลยุทธ์ไปสู่แผนปฏิบัติการเพื่อให้กลยุทธ์ดำเนินการได้

3. การประเมินผลกลยุทธ์ (strategy evaluation) เมื่อได้ปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ จำเป็นต้องมีการประเมินความสำเร็จของกลยุทธ์ เพื่อควบคุมให้กลยุทธ์ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร

รูปแบบกลยุทธ์เพื่อความรวดเร็ว (SPEED model)

Sangkhamart (2019) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง “A Model Development of Business Strategies for New of Entrepreneurs” เพื่อนำเสนอรูปแบบการดำเนินกลยุทธ์ระดับธุรกิจที่มีต่อการเติบโตของผู้ประกอบการในความรับผิดชอบของศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร โดยมีผลการวิจัยสรุปว่า ผู้ประกอบการต้องใช้ “ความเร็ว” ในการแข่งขันกับธุรกิจอื่นในความเร็วจะใช้คำในภาษาอังกฤษว่า SPEED โดยแยกย่อยคำนั้นออกเป็นกลยุทธ์ระดับหน้าที่ได้ 5 ประเด็น ประกอบด้วย

1. การสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ (S : Social Network) คือ ซึ่งเป็นการกำหนดรูปแบบการประชาสัมพันธ์ธุรกิจให้กับลูกค้าในช่องทางที่ได้รับนิยามในปัจจุบัน ซึ่งจะสามารถกระจายข้อมูลการ

ประชาสัมพันธ์ได้รวดเร็ว

2. การสร้างการรับรู้ให้กับสินค้า (P : Perception) คือ ซึ่งเป็นกระบวนการของธุรกิจที่ต้องพยายามสร้างการรับรู้ในตัวของผู้บริโภคให้กับลูกค้าให้รับทราบให้ได้ และถูกต้องว่าธุรกิจคืออะไร

3. การทำให้ได้มากกว่าที่คิด (E : Extra) คือ ผู้ประกอบการในปัจจุบันต้องมีการกำหนดการดำเนินธุรกิจที่เป็นความท้าทายอยู่ตลอดเวลา ธุรกิจจึงจะสามารถสร้างความเหนือชั้นในการแข่งขันกับธุรกิจอื่น

4. การสร้างความตื่นเต้นให้กับสินค้า (E : Excitement) คือ ซึ่งผู้ประกอบการต้องสร้างความตื่นเต้นและความน่าสนใจให้กับลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าเกิดความสนใจในธุรกิจ

5. การออกแบบธุรกิจให้เกิดประสิทธิภาพ (D : Design) คือ ซึ่งผู้ประกอบการต้องมีการออกแบบธุรกิจโดยผ่านการเขียนแผนธุรกิจที่ดี เพื่อให้ธุรกิจมีแนวทางการดำเนินธุรกิจให้เหมาะสม

แนวคิดการกำหนดแผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (1980) เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมเป็น 4 แบบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้นประการแรกสุดคือการกำหนดความต้องการและจัดระดับความสำคัญ จากนั้นเรื่องนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงการดำเนินงานวางแผนและการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานตามโครงการนั้นจะได้มาจากคำถาม ที่ว่าใครจะทำ ประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้างและจะทำประโยชน์โดยวิธีใด เช่น การสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริหารงาน การประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นอกจากความสำคัญ ของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้วยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลในสังคม

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) สิ่งสำคัญที่ต้องสังเกตคือความเห็นความชอบ และความคาดหวังซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มได้

มิติความสำเร็จ

ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้กำหนดมิติความสำเร็จไว้ 4 ด้าน (Department of Corrections, 2017) ประกอบด้วย

1. มิติด้านเศรษฐกิจ คือ การพออยู่พอกินให้มีความขยันหมั่นเพียรประกอบสัมมาอาชีพ เพื่อให้พึ่งตนเองได้ ให้พ้นจากความยากจน มีชีวิตที่เป็นสุขตามสมควรแก่สภาพ พ้นจากการเป็นหนี้และความยากจนสามารถพึ่งตนเองได้มีครอบครัวที่อบอุ่นและเป็นสุข

2. มิติด้านจิตใจ คือ พอดีพอประมาณและพอใจในสิ่งที่มียอดในสิ่งที่ได้ไม่โลภ เศรษฐกิจพอเพียงจะต้องเริ่มที่ตัวเองโดยสร้างรากฐานทางจิตใจที่มั่นคงโดยเริ่มจากใจที่รู้จักพอ

3. มิติด้านสังคม คือ มุ่งให้เกิดสังคมที่มีความสุขสงบ ประชาชนมีความเมตตา เอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่มุ่งให้เกิดความสามัคคี

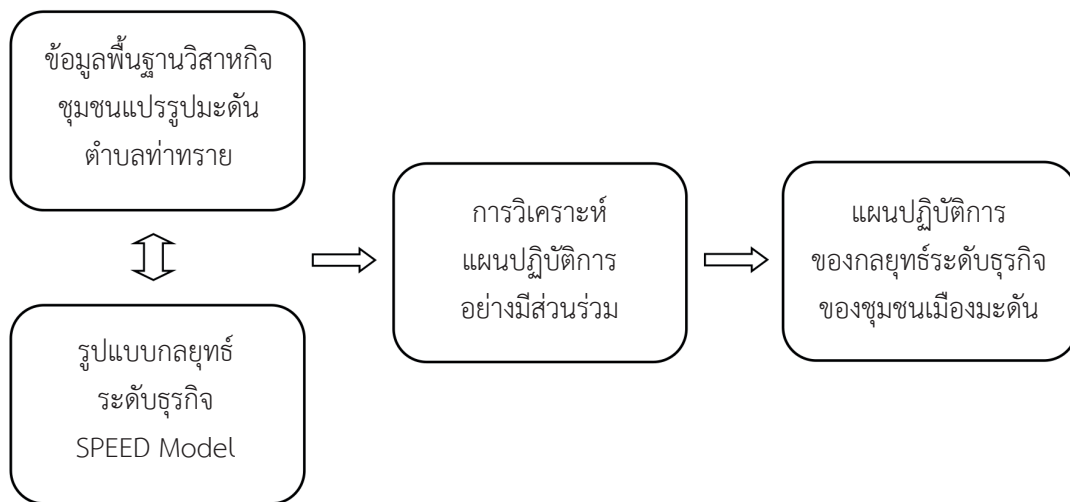
ร่วมมือกันเพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้โดยปราศจากการเบียดเบียนกัน การเอาเปรียบ และการมั่งร่ำรวยทำลายกัน

4. มิติด้านวัฒนธรรม คือ มุ่งให้เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อุดม มีชีวิตที่เรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ซึ่งทำให้เกิดการเป็นหนี้สิน เกิดการทุจริต คอรัปชั่น

ชุมชนเมืองมะดัน

ชุมชนเมืองมะดัน เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่รวมตัวกันจำนวน 9 ชุมชน ในตำบลท่าทราย และตำบลบางอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ซึ่งประกอบด้วย (1) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรบ้านบางควายลุย (2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตและแปรรูปมะดัน (3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปปลาและมะดัน (4) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนคนใจสู้วิถีการถนอมอาหาร (5) กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนบ้านโรงหิน (6) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลไม้ตำบลท่าทราย (7) กลุ่มทุ่งบัวฉัตร (8) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลบางอ้อ และ (9) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลไม้อบแห้งบางอ้อ เพื่อสร้าง “เมืองมะดัน” ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากมะดัน ซึ่งเป็นผลไม้พื้นถิ่น และชุมชนมีความต้องการยกระดับความสามารถในการแข่งขันจากผลิตผลพื้นถิ่น เช่น ไข่เค็มมะดัน ปลาร้า น้ำมะดัน น้ำพริกมะดัน หมักรอบน้ำมะดัน ข้าวแต่นมมะดัน มะดันลอยแก้ว มะดันแช่อิ่ม ให้สามารถเป็นผลไม้ที่มีชื่อเสียงและสามารถแข่งขันกับธุรกิจอื่นๆ ได้อีกชนิดของจังหวัดนครนายก

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการวิจัย (methodology) เป็นการศึกษาแบบผสม คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้คำถามเหมือนกันทุกคน เป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยที่มีความยืดหยุ่นและเปิดกว้าง และการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ด้วยแบบสอบถาม เพื่อสอบถามระดับความคิดเห็น ใช้ประชากรในการวิจัยแบบเจาะจงของผู้ประกอบการทั้งจำนวน 9 ชุมชน ที่เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปสินค้าจากมะดันทั้งหมด จำนวน 63 คน ทั้งนี้การวิจัยทั้ง 2 ส่วน ใช้กลุ่มประชากรและตัวอย่างกลุ่มเดียวกัน โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอน ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research) ของ

Kemmis and McTaggart (1988) เป็นกระบวนการดำเนินการ โดยขั้นตอนในการวิจัยเริ่มจากการวางแผนการดำเนินการวิจัย (planning 1) ศึกษาจากบริบทของวิสาหกิจชุมชนในระยะเวลาที่ผ่านมาเพื่อออกแบบรูปแบบการจัดกิจกรรมการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติกับชุมชนให้มีความเหมาะสมกับบริบทดังกล่าว จากนั้นจึงกำหนดวัน เวลา และ สถานที่ในการจัดกิจกรรมการประชุมกลุ่มครั้งที่ 1 (action 1) โดยในขั้นตอนนี้จะทำให้เกิดกระบวนการการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นระหว่างผู้วิจัย และกลุ่มชุมชนผู้ให้ข้อมูลเพื่อนำมาสรุปผลเป็นข้อมูลสะท้อนกลับของการประชุมกลุ่ม ครั้งที่ 1 (reflecting 1) เมื่อได้ข้อมูลสะท้อนกลับแล้ว การดำเนินการวิจัยจะกลับมาที่การวางแผนอีกครั้ง (planning 2) โดยการวางแผนในครั้งนี้จะเป็นการใช้ข้อมูลสะท้อนกลับที่ได้จากครั้งที่ 1 มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการจัดประชุมกลุ่มในครั้งที่ 2 (action 2) ว่าจะมีการปรับปรุงให้ออกมาในรูปแบบใดเพื่อให้การดำเนินการประชุมกลุ่ม

เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยข้อมูลสะท้อนกลับที่ได้จากการประชุมกลุ่มครั้งที่ 2 นี้ (reflecting 2) จะทำให้เกิดผลลัพธ์ คือแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ

หลังจากนั้น ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การตอบแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยวิธีการแบบสามเส้า โดยการนำบันทึกการถอดเทปรายงานการประชุมกลุ่มให้กับชุมชนผู้ให้ข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิและผู้วิจัยเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จากนั้นจึงนำข้อมูลมาประมวลผล และสรุปข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรม และคำตอบของชุมชนผู้ให้ข้อมูลในแบบสอบถาม ซึ่งจะนำเสนอในรูปแบบของการเขียนรายงานผลโดยเป็นการวิจารณ์สิ่งที่พบและวิเคราะห์ว่าเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้นและเหตุใดจึงไม่เป็นเช่นนั้น พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะประกอบจนได้แผนปฏิบัติการกลยุทธ์ระดับธุรกิจตามรูปแบบ SPEED Model สำหรับผู้ประกอบการชุมชน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แผนปฏิบัติการสำหรับกลยุทธ์ระดับหน้าที่ ตามรูปแบบ SPEED Model ของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดัน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ของมิติความสำเร็จของแผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดัน

ผลการวิเคราะห์ส่วนที่ 1 จะวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 1 คือ เพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดัน ตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและผลการวิเคราะห์ส่วนที่ 2 จะวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 2 คือ เพื่อค้นหาผลของมิติความสำเร็จของแผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดัน

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์แผนปฏิบัติการสำหรับกลยุทธ์ระดับหน้าที่ ตามรูปแบบ SPEED Model ของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดัน

ในส่วนนี้จะเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เพื่อนำมาเปรียบเทียบหาความเหมือนของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ แล้วนำมาวิเคราะห์ในเครื่องมือ TOWS matrix แล้วนำผลที่ได้ไปกำหนดแผนปฏิบัติการสำหรับกลยุทธ์ระดับหน้าที่ ตามรูปแบบ SPEED Model ของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดัน ดังแสดงในภาพ 2 การวิเคราะห์ TOWS Matrix และภาพ 3 แผนปฏิบัติการสำหรับกลยุทธ์ระดับหน้าที่ ตามรูปแบบ SPEED Model

TOWS Matrix	จุดแข็ง (Strength--S)	จุดอ่อน (Weakness--W)
โอกาส (Opportunity--O) O1 มีหน่วยงานภาครัฐที่สนับสนุนชุมชน O2 มีสื่อ Online และเทคโนโลยีสนับสนุน O3 คนไทยชอบอาหารทานเล่น O4 วัตถุดิบไม่แพง หาง่าย O5 นโยบายภาครัฐสนับสนุน O6 มีธุรกิจบริการจัดส่งสินค้าสนับสนุนการส่งสินค้า O7 นักท่องเที่ยวนิยมหาซื้อของฝาก	SO strategy S1O2 ประชาสัมพันธ์สินค้าที่มีคุณภาพผ่านช่องทางสื่อ Online S4O7 ชูประเด็นเป็นสินค้าดี ราคาไม่แพงเหมาะสำหรับซื้อเป็นของฝาก S2O2 จัดโปรโมชั่นกระตุ้นยอดขายและสื่อสารการส่งเสริมการขายผ่านช่องทางสื่อ Online S7O2 อบรรให้ความรู้ช่องทางสื่อ Online	WO strategy W1O2 เพิ่มช่องทางการขายผ่านการขายบนสื่อ Online W4O7 เพิ่มกลยุทธ์การตลาดสำหรับลูกค้าต่าง ๆ และนักท่องเที่ยว W6O2 สร้างการประชาสัมพันธ์ให้กับสินค้าบนสื่อ Online ให้สินค้าเป็นที่รู้จัก W5O1 ออกแบบผลิตภัณฑ์โดยขอสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ที่สนับสนุนอยู่
อุปสรรค (Threat--T) T1 มีการแข่งขันทางธุรกิจสูง T2 ผู้บริโภคทั่วไปไม่รู้จักสินค้าจากมะดัน T3 มีสินค้าทดแทนจำนวนมาก T4 วัตถุดิบนอกฤดูกาลมีราคาสูง T5 ลูกค้านลดลงจาก COVID 2019 T6 คู่แข่งขันลอกเลียนแบบได้ง่าย	ST strategy S1T2 นำสินค้าที่มีคุณภาพต่าง ๆ เพิ่มความน่าสนใจ เพื่อเจาะลูกค้าที่ยังไม่รู้จักสินค้าจากมะดัน S4T3 ทำการตลาดด้านราคาเพื่อแข่งขันกับสินค้าทดแทน S7T1 แบ่งปันความรู้ในการผลิต การใช้เทคโนโลยีเพื่อให้ชุมชนสามารถแข่งขันกับธุรกิจอื่น ๆ S4T5 ชูประเด็นสินค้ามีราคาไม่แพง เพื่อตอบสนองให้ลูกค้าที่ได้รับผลกระทบจาก COVID 2019	WT strategy W1T1 เพิ่มช่องทางการขายสินค้า เพื่อให้แข่งขันกับธุรกิจอื่น ๆ W4T3 เพิ่มกลยุทธ์ทางการตลาดแข่งกับสินค้าทดแทน W6T2 เพิ่มการประชาสัมพันธ์ เจาะกลุ่มลูกค้าที่ยังไม่รู้จักสินค้าให้มากขึ้น W5T6 ออกแบบสินค้าให้เป็นเอกลักษณ์ เพื่อลดการลอกเลียนแบบสินค้า

ภาพ 2 การวิเคราะห์ TOWS Matrix

แผนปฏิบัติการตามรูปแบบ SPEED Model				
เป้าประสงค์	กลยุทธ์ตาม TOWS Matrix	คำเป้าหมาย	โครงการ/กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
การสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ (S: social network)	S1O2 ประชาสัมพันธ์สินค้าที่มีคุณภาพผ่านช่องทางสื่อ Online S2O2 จัดโปรโมชั่นกระตุ้นยอดขายและสื่อสารการส่งเสริมการขายผ่านช่องทางสื่อ Online	- มีช่องทางสื่อ Online ที่สามารถเข้าถึงลูกค้าได้ดียิ่งขึ้น	- กิจกรรมการขายผ่านการ Live สดขายสินค้า	- ทุกกลุ่มวิสาหกิจ
การสร้างการรับรู้ (P: perception)	W1O2 เพิ่มช่องทางการขายผ่านการขายบนสื่อ Online W6O2 สร้างการประชาสัมพันธ์ให้กับสินค้าบนสื่อ Online ให้สินค้าเป็นที่รู้จัก S4T5 ชูประเด็นสินค้ามีราคาไม่แพง เพื่อตอบสนองให้ลูกค้าที่ได้รับผลกระทบจาก COVID 2019 W6T2 เพิ่มการประชาสัมพันธ์ เจาะกลุ่มลูกค้าที่ยังไม่รู้จักสินค้าให้มากขึ้น	- มีการสร้างเรื่องเล่าข้อมูลของสินค้าเมืองมะดันครบทุกชุมชน	- กิจกรรมเขียนเรื่องราว/ความเป็นมาของสินค้ามันชุมชน และแผ่นพับ/สื่อการเผยแพร่ผ่านสื่อ Online	- ทุกกลุ่มวิสาหกิจ
การทำให้ได้มากกว่าที่คิด (E: Extra)	S1T2 นำสินค้าที่มีคุณภาพต่าง ๆ เพิ่มความน่าสนใจ เพื่อเจาะลูกค้าที่ยังไม่รู้จักสินค้าจากมะดัน S7T1 แบ่งปันความรู้ในการผลิต การใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ชุมชนสามารถแข่งขันกับธุรกิจอื่น ๆ W1T1 เพิ่มช่องทางการขายสินค้า เพื่อให้แข่งขันกับธุรกิจอื่น ๆ	- เพิ่มคุณภาพของสินค้ามะดัน และการเข้าสู่มาตรฐานสินค้า OTOP จังหวัดนครนายก	- กิจกรรมอบรมมาตรฐานสินค้า OTOP จังหวัดนครนายก	- ทุกกลุ่มวิสาหกิจ
การสร้างความตื่นตัวให้กับสินค้า (E: excitement)	S4O7 ชูประเด็นเป็นสินค้าดี ราคาไม่แพงเหมาะสำหรับซื้อเป็นของฝาก W4O7 เพิ่มกลยุทธ์การตลาดสำหรับลูกค้าต่าง ๆ และนักท่องเที่ยว S4T3 ทำการตลาดด้านราคาเพื่อแข่งขันกับสินค้าทดแทน W4T3 เพิ่มกลยุทธ์ทางการตลาดแข่งกับสินค้าทดแทน	- มีกลยุทธ์ทางการตลาดร่วมกัน ของกลุ่มวิสาหกิจ และจัดตั้งเป็นสินค้า “เมืองมะดัน”	- กิจกรรมตลาดนัดสินค้าชุมชน “เมืองมะดัน”	- ทุกกลุ่มวิสาหกิจ
การออกแบบธุรกิจหรือออกแบบสินค้าให้เกิดประสิทธิภาพ (D : design)	S7O2 อบรมให้ความรู้ช่องทางสื่อ Online W5O1 ออกแบบผลิตภัณฑ์โดยขอสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ ที่สนับสนุนอยู่ W5T6 ออกแบบสินค้าให้เป็นเอกลักษณ์ เพื่อลดการลอกเลียนแบบสินค้า	- สินค้าของแต่ละชุมชน ได้รับการออกแบบตราสินค้าหรือบรรจุภัณฑ์ใหม่ อย่างน้อยชุมชนละ 1 ผลิตภัณฑ์	- กิจกรรมออกแบบออกแบบตราสินค้า/บรรจุภัณฑ์ใหม่	- ทุกกลุ่มวิสาหกิจ

ภาพ 3 แผนปฏิบัติการสำหรับกลยุทธ์ระดับหน้าที่ ตามรูปแบบ SPEED Model

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ของมิติความสำเร็จของ
แผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการ
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดัน

ผลการวิเคราะห์ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงมิติ ทั้ง 4 ด้าน มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 1

การวิเคราะห์ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มิติด้านเศรษฐกิจ

ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มิติด้านเศรษฐกิจ	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	แปลความหมาย
1. ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายสินค้าในช่วงการทำกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ	4.07	0.79	มาก
2. คนในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ดีขึ้น	4.02	0.85	มาก
3. คนในชุมชนมีชีวิตที่เป็นสุขตามสมควรแก่สภาพ	3.99	0.93	มาก
4. คนในชุมชนเห็นโอกาสจากการทำธุรกิจเพื่อให้ตนเองสามารถพ้นจากการเป็นหนี้	3.97	0.91	มาก
5. คนในชุมชนสามารถทำธุรกิจและมีรายได้ สามารถอยู่แบบพออยู่พอกิน	4.06	0.95	มาก
รวม	4.02	0.88	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมิติด้านเศรษฐกิจ ในแต่ละรายการโดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.02 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.88 ในรายด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายสินค้าในช่วงการทำกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ มีค่า

เฉลี่ย เท่ากับ 4.07 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.79 รองลงมา คือ คนในชุมชนสามารถทำธุรกิจและมีรายได้ สามารถอยู่แบบพออยู่พอกินมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.06 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.95 ตามลำดับ

ตาราง 2

การวิเคราะห์ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มิติด้านจิตใจ

ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มิติด้านจิตใจ	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	แปลความหมาย
1. คนในชุมชนมีจิตสำนึกในการพึ่งตนเองและต่อสู้ชีวิตด้วยความสุจริต	4.13	0.83	มาก
2. คนในชุมชนมีร่วมมือช่วยเหลือเกื้อกูลกัน	4.09	0.87	มาก

ตาราง 2

การวิเคราะห์ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มิติด้านจิตใจ (ต่อ)

ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มิติด้านจิตใจ	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	แปลความหมาย
3. คนในชุมชนรู้สึกภูมิใจในการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นที่มีอยู่มาก่อนให้ เกิดประโยชน์	4.17	0.90	มาก
4. คนในชุมชนรู้สึกได้รับการพัฒนาตนเอง	4.11	0.92	มาก
5. คนในชุมชนรู้สึกพึงพอใจในการดำรงชีวิตได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น	4.02	0.73	มาก
รวม	4.10	0.85	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมิติด้านจิตใจในแต่ละรายการ โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.10 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.85 ในรายด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คนในชุมชนรู้สึกภูมิใจในการนำวัตถุดิบในท้องถิ่นที่มีอยู่ มาก่อนให้เกิดประโยชน์มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.17 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90 รองลงมา คือ คนในชุมชนมีจิตสำนึกในการพึ่งตนเอง และต่อสู้ชีวิตด้วยความสุจริตมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.13 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 ตามลำดับ

ตาราง 3

การวิเคราะห์ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มิติด้านสังคม

ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มิติด้านสังคม	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	แปลความหมาย
1. คนในชุมชนเกิดสังคมที่มีความสุขสงบ	4.05	0.86	มาก
2. คนในชุมชนมีความเมตตา เอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.14	0.90	มาก
3. คนในชุมชนไม่เกิดการเอารัดเอาเปรียบกัน	4.01	0.95	มาก
4. คนในชุมชนมีความสัมพันธ์ต่อกันมากขึ้น ไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่	4.05	0.74	มาก
5. คนในชุมชนไม่เกิดความขัดแย้งกัน	4.06	0.90	มาก
รวม	4.06	0.87	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมิติด้านสังคมในแต่ละรายการ โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.06 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.87 ในรายด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คนในชุมชนมีความเมตตา เอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.14 และ

มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.90 รองลงมาคือ 4.06 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.90 คนในชุมชนไม่เกิดความขัดแย้งกันมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ ตามลำดับ

ตาราง 4

การวิเคราะห์ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มิติด้านวัฒนธรรม

ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มิติด้านสังคม	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	แปลความหมาย
1. คนในชุมชนเกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อดออม	4.24	0.81	มาก
2. คนในชุมชนเริ่มวิถีการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย	4.15	0.94	มาก
3. คนในชุมชนหยุดการสร้างหนี้ที่ไม่จำเป็นในครัวเรือนตัวเอง	4.08	0.96	มาก
4. คนในชุมชนรู้จักหาเงินลงทุนอย่างถูกวิธี	4.01	0.95	มาก
5. คนในชุมชนต้องการสร้างรายได้อย่างสุจริตเพื่อการชำระหนี้ ครัวเรือน	4.20	0.90	มาก
รวม	4.13	0.91	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมิติด้านวัฒนธรรม ในแต่ละรายการโดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.13 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.91 ในรายด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คนในชุมชนเกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อดออมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.24 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.96 รองลงมาคือ คนในชุมชนต้องการสร้างรายได้อย่างสุจริตเพื่อการชำระหนี้ครัวเรือนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.20 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.90 ตามลำดับ

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง แผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมสำหรับกลยุทธ์ระดับพื้นที่ ตามรูปแบบ SPEED Model ของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดัน และข้อค้นพบ สามารถนำมาสรุปและอภิปรายผลตามมิตีความสำเร็จของแผนปฏิบัติการ ได้ดังนี้

มิตีความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจ จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดันมีความคิดเห็นมากที่สุดในประเด็นชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการขายสินค้าในช่วงการทำกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chaichana (2018) ได้ศึกษาเรื่อง “Implementing the Philosophy of Sufficiency Economy to Improve People’s Quality of Life” พบว่า การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของราษฎรที่ไม่สามารถประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตได้ จนทำให้ไม่เกิดการนำไปใช้อย่างต่อเนื่องหรือไม่นำไปใช้เลย แต่หากมีความรู้ความเข้าใจสามารถปฏิบัติได้ก็จะเพิ่มรายได้ เพิ่มคุณภาพชีวิตของราษฎรได้ดีขึ้น

มิตีความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านจิตใจ จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดันมีความคิดเห็นมากที่สุดในประเด็นการ

ตามแผนปฏิบัติการ ในประเด็นชุมชนรู้สึกภูมิใจในการนำวัตถุดิบท้องถิ่นที่มีอยู่ มาก่อให้เกิดประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pansurat (2014) ได้ศึกษาเรื่อง “The Quality-of-Life Development in Working According to Sufficiency Economy of the Officers in Umong Sup-District Municipality, Muang District, Lamphun Province” พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพนักงาน คือ ความรู้สึกภาคภูมิใจในการทำงานจะทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ แต่หากขาดความมีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงานที่เป็นอีกปัจจัยของการปฏิบัติงานงานที่ทำจะไม่ราบรื่น

มิติความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านด้านสังคม จะเห็นได้ผู้ประกอบในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดันมีความคิดเห็นมากที่สุดเมื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ในประเด็นคนในชุมชนมีความเมตตา เอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kunpatarasakul (2014) ได้ศึกษาเรื่อง “The Influence of Application of Self-Sufficiency Economy Philosophy to the Way of Life and Working Happiness Quality of Life and Working Effectiveness of Employees in The Bathroom Design Company Limited” พบว่า การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตด้านสังคม มีอิทธิพลทางบวกต่อความสุขในการทำงานเมื่อการทำงานมีความเอื้ออาทรช่วยเหลือกัน และคุณภาพชีวิตการทำงานโดยความสุขในการทำงาน มีอิทธิพลทางบวกต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน และประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน อีกทั้งคุณภาพชีวิตการทำงานก็มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้วยเช่นกัน

มิติความสำเร็จตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านด้านวัฒนธรรม จะเห็นได้ผู้ประกอบการในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดันมีความคิดเห็นมากที่สุดเมื่อดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ในประเด็นคนในชุมชน

เกิดวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตที่ประหยัด อดออม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chailimpamontri (2018) ได้ศึกษาเรื่อง “Sufficiency Economy in Everyday Life and Work: A Company” พบว่า การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงานของพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง เมื่อพนักงานมีการตัดสินใจเรื่องงานและการดำเนินชีวิตอย่างรอบคอบ ประหยัดอดออมและยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริตในการดำเนินชีวิตและการทำงาน จะทำให้เกิดเป็นความเคยชิน และพร้อมรับฟังเหตุผลของผู้อื่นและรับผิดชอบในทุกการกระทำต่างๆ ของตนเอง

สรุปได้ว่า ผลของการวิจัยสามารถทราบแผนปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมสำหรับกลยุทธ์ระดับหน้าที่ตามรูปแบบ SPEED Model ของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดัน ว่าควรเน้นในเรื่องใดเพื่อการแข่งขันของธุรกิจ และยังทราบว่ามิติของความสำเร็จเกิดขึ้นอย่างไรบ้างเพื่อนำไปเสริมให้ชุมชนเห็นถึงคุณค่าที่เกิดขึ้นกับชุมชนของตัวเอง

ข้อเสนอแนะ

1. สำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปมะดัน จะช่วยทำให้ผู้ประกอบการในชุมชนสามารถแข่งขันมีกระบวนการด้านธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถปฏิบัติได้ตามศักยภาพของชุมชนสำหรับการรวมกลุ่มกันในการร่วมกำหนดแผนปฏิบัติการ ก็มีส่วนช่วยให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนเกิดความสามารถในต่อช่องทางธุรกิจ ก่อให้ความเข้มแข็งของชุมชน และช่วยส่งเสริมให้ผู้ประกอบการในชุมชนมีความตระหนักถึงความสำคัญในประกอบธุรกิจ

2. สำหรับด้านวิชาการหรือผู้ประกอบการหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถเห็นถึงกระบวนการทางการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่สามารถนำไปค้นหาวิธีการปฏิบัติได้อย่างสมบูรณ์ และเห็นถึงความสำเร็จตามมิติของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไปต่อยอดในการนำหลักวิชาไปใช้จริงกับชุมชนอื่น

References

- Chaichana, S. (2018). Implementing the philosophy of sufficiency economy to improve people's quality of life. *Ramkhamhaeng Journal of Public Administration*, 1(2), 17-50. [In Thai]
- Chailimpamontri, S. (2018). *Sufficiency economy in everyday life and work: A company*. Master's Thesis of Arts in Social Policy, Thammasat University. [In Thai]
- Chandrachai, A. (2015). *Towards business excellence handbook of strategic planning and BSC formulation* (14th ed.). Chulalongkorn University Press. [In Thai]
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1980). *Effective behavior in organizations*. Richard D. Irwin.
- David, F. R. (2007). *Strategy management: Concept and case* (11th ed.). Prentice-Hall.
- Department of Corrections. (2017). *Correctional Act B.E. 2560*. Author. [In Thai]
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (1988). *The action research planner* (3rd ed.). Deakin University Press.
- Kunpatarasakul, S. (2014). *The influence of application of self-sufficiency economy philosophy to the way of life and working happiness quality of life and working effectiveness of employees in The Bathroom Design Company Limited*. Master's Thesis of Arts in Public and Private Management, Silpakorn University. [In Thai]
- Pansurat, V. (2014). *The quality-of-life development in working according to sufficiency economy of the officers in Umong sub-district municipality, Muang district, Lamphun province*. Master's Thesis of Arts in Public Administration, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. [In Thai]
- Porter, M. E. (1980). *Competitive strategy: Technique for analyzing industrial and competitors*. The Free Press.
- Sangkhamart, K. (2019). A model development of business strategies for new of entrepreneurs. *Academic Journal Phranakhon Rajabhat University*, 10(1), 221-237. [In Thai]
- Schiffman, L. G., & Kanuk, L. L. (2007). *Consumer behavior* (9th ed). Prentice Hall.